

Program praktyki zawodowej

Zawód numer 532102: OPIEKUN MEDYCZNY (1,5 roku), Nazwa Kwalifikacji: Świadczenie usług medyczno-pielęgnacyjnych i opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej

efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Słuchacz:	Słuchacz:
1) określa warunki i organizację pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznaje znaczenie piktogramów informujących o zagrożeniach w instytucjach ochrony zdrowia i pomocy społecznej
2) określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stosuje zasady bezpieczeństwa podczas asystowania osobie niesamodzielnej w trakcie badania w pracowni RTG (radioisotope thermoelectric generator) w celu ograniczenia do minimum narażenia na napromieniowanie ▪ zapobiega zagrożeniom dla zdrowia i życia człowieka w środowisku pracy
3) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami prawa dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobiera wyposażenie i sprzęt do stanowiska pracy, takie jak: łóżko z regulowaną wysokością i oprzyrządowaniem, sprzęt wspomagający podnoszenie i przemieszczanie pacjentów ▪ sprawdza sprawność sprzętu i zabezpieczenie przewodów elektrycznych ▪ stosuje bezpieczne metody przemieszczania pacjentów w obrębie łóżka i poza nim oraz przenoszenia ciężkich przedmiotów
4) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stosuje środki ochrony indywidualnej w zależności od wykonywanej pracy
5) stosuje zasady udzielania pierwszej pomocy zgodnie z posiadanymi kompetencjami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ocenia stan poszkodowanego i dokonuje pomiarów podstawowych czynności życiowych ▪ wykonuje podstawowe czynności resuscytacyjne zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji ▪ posługuje się automatycznym defibrylatorem treningowym (AED – Automatyczny Elektryczny Defibrylator)
6) charakteryzuje dokumentację medyczną	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wypełnia dokumentację medyczną związaną z wykonywaniem zadań opiekuna medycznego, taką jak: plan opieki, kartę kontroli podstawowych parametrów życiowych ▪ dokumentuje wykonanie czynności zawodowych ▪ chroni dokumentację medyczną przed osobami postronnymi i przed zniszczeniem
7) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przestrzega zasad netykiety i norm prawnych dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu oraz ochrony informacji i danych ▪ wyszukuje, gromadzi, selekcjonuje, przetwarza i wykorzystuje informacje przydatne w wykonywaniu zadań zawodowych ▪ wprowadza dane do elektronicznej dokumentacji zgodnie z kompetencjami zawodowymi i kodem dostępu
8) rozpoznaje problemy funkcjonalne oraz potrzeby biologiczne i psychospołeczne człowieka w poszczególnych fazach życia i stanach zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stosuje metody, techniki i sprzęt do wykonania pomiarów antropometrycznych, pomiarów tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu, saturacji krwi, temperatury ciała, obliczania wskaźnika masy ciała – Body Mass Index (BMI) ▪ dokumentuje wykonanie pomiarów, w tym z użyciem technik komputerowych ▪ wykorzystuje wyniki badań i pomiarów do ustalania problemów funkcjonalnych i potrzeb biopsychospołecznych człowieka w poszczególnych fazach życia i stanu zdrowia
9) współpracuje w procesie rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nawiązuje współpracę ze współpracownikami podczas rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej ▪ nawiązuje współpracę z rodziną podczas rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej
10) rozpoznaje możliwości osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie samoopieki	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykorzystuje wyniki oceny funkcjonalnej w celu ustalenia możliwości osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie samoobsługi ▪ zachęca osobę chorą i niesamodzielną do samoopieki, wskazując na jej zasoby biologiczne i psychiczne oraz znaczenie każdej aktywności w terapii i profilaktyce
11) wyjaśnia znaczenie efektywnego komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną oraz jej rodziną w rozpoznawaniu potrzeb i problemów	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzi rozmowę z osobą chorą i niesamodzielną ▪ przeprowadza wywiad z rodziną osoby chorej i niesamodzielnej
12) planuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne adekwatnie do rozpoznanych problemów	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uwzględnia wyniki pomiarów w postępowaniu pielęgnacyjno-opiekuńczym oraz udostępnia je innym osobom uczestniczącym w procesie terapeutycznym zgodnie z przepisami prawa

funkcjonalnych oraz potrzeb biologicznych i psychospołecznych osoby chorej i niesamodzielnej	
13) modyfikuje działania w zależności od zmieniających się problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobiera sprzęt wspomagający i uzgadnia zmianę postępowania z osobą chorą i niesamodzielną ▪ planuje wykonanie czynności pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej, uwzględniając ocenę jej stanu ▪ planuje zmodyfikowane działania higieniczne, pielęgnacyjne i wspierające odpowiednio do rozpoznanych problemów funkcjonalnych oraz potrzeb biologicznych i psychospołecznych osoby chorej i niesamodzielnej
14) organizuje warunki do wykonania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przygotowuje warunki do wykonania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo osoby niesamodzielnej i własne, efektywność i ergonomię pracy ▪ dobiera materiały i produkty medyczne, środki oraz sprzęt do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych odpowiednie do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej ▪ dobiera metody i techniki do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej
15) wykonuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne osobie chorej i niesamodzielnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posługuje się sprzętem, przyborami, narzędziami, materiałami i środkami do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych ▪ wykonuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne osobie chorej i niesamodzielnej, przestrzegając zasad, procedur oraz praw pacjenta
16) uzasadnia konieczność przestrzegania zasad aseptyki i antyseptyki	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stosuje zasady aseptyki i antyseptyki, adekwatnie do ryzyka zakażenia
17) przestrzega procedur sanitarno-epidemiologicznych podczas wykonywania zabiegów higienicznych i pielęgnacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stosuje procedurę higienicznego mycia rąk ▪ stosuje procedury dotyczące zabezpieczania i usuwania zużytego medycznego sprzętu jednorazowego, takiego jak: igły, strzykawki, cewniki, worki na mocz, sprzęt stomijny, oraz postępowania z brudną bielizną ▪ segreguje odpady medyczne i zabezpiecza je zgodnie z obowiązującymi zasadami ▪ przestrzega obowiązujących zasad podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej
18) przestrzega zasad postępowania wobec osoby chorej i niesamodzielnej w sytuacjach trudnych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznaje sytuacje trudne dla osoby chorej i niesamodzielnej i dobiera metodę komunikowania się oraz sposób działania
19) przeprowadza edukację w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych adekwatnie do oceny poziomu wiedzy, umiejętności i możliwości osoby chorej i niesamodzielnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opracowuje plan edukacji osoby chorej i niesamodzielnej lub jej rodziny w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych ▪ przeprowadza edukację osoby chorej i niesamodzielnej lub jej rodziny w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych oraz prowadzenia zdrowego stylu życia
20) wykonuje określone zabiegi i czynności medyczne na zlecenie lekarza lub pielęgniarki	<ul style="list-style-type: none"> ▪ karmi osobę chorą i niesamodzielną drogą doustną oraz dojelitową – przez zgłębnik lub gastrostomię, w tym PEG (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy) (metodą porcji), lub pomaga podczas karmienia ▪ wymienia cewnik zewnętrzny i worek na mocz ▪ prowadzi dobową zbiórkę moczu i bilans płynów ▪ rozpoznaje powikłania leczenia dietetycznego w zakresie podstaw opieki pielęgnacyjnej ▪ wykonuje płukanie jamy ustnej, gardła, oka i rany ▪ zmienia opatrunek na ranie z zachowaniem zasad postępowania higienicznego, aseptycznego i antyseptycznego
21) wykonuje określone zabiegi i czynności medyczne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wykonuje badanie glukometrem w celu oznaczenia stężenia glukozy we krwi osoby chorej i niesamodzielnej ▪ dokumentuje dokonanie pomiaru glukometrem i przekazuje informację o wynikach pomiaru lekarzowi lub pielęgniarce ▪ identyfikuje zaburzenia połykania u osoby chorej i niesamodzielnej ▪ obserwuje i rejestruje rodzaj i objętość przyjmowanych posiłków oraz płynów u osób ze stwierdzonymi zaburzeniami odżywiania ▪ utrzymuje higienę i pielęgnuje skórę wokół niepowikłanej tracheostomii, gastrostomii, ileostomii, kolostomii ▪ wymienia worek stomijny ▪ wymienia worek na mocz

	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje odłączenie wlewu kroplowego
22) wykonuje wybrane czynności opieki nad pacjentem z trudnościami oddychania	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje gimnastykę oddechową wykonuje nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne
23) podaje leki osobie chorej i niesamodzielnej na zlecenie lekarza lub pielęgniarki	<ul style="list-style-type: none"> podaje leki przez układ pokarmowy (doustnie, podjęzykowo, okołopoliczkowo, doodbytniczo) lub na skórę podaje leki przez układ oddechowy (nebulizatory, inhalatory ciśnieniowe z dozownikiem pojedynczych dawek, z dozownikiem uruchamiającym wdech, inhalatory proszkowe) podaje leki podskórnice rozpoznaje najczęstsze działania niepożądane poszczególnych leków powiadamia lekarza lub pielęgniarkę o wystąpieniu działań niepożądanych poszczególnych leków
24) wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi włosniczkowej i w moczu oraz cholesterolu we krwi włosniczkowej oraz inne testy paskowe, w miejscu opieki nad pacjentem	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje test diagnostyczny dla oznaczenia ciał ketonowych w moczu, w miejscu opieki nad pacjentem wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia glukozy we krwi włosniczkowej i w moczu oraz cholesterolu we krwi włosniczkowej, w miejscu opieki nad pacjentem wykonuje inne testy paskowe, w miejscu opieki nad pacjentem
25) wykonuje określone czynności z zakresu pobierania materiału do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych	<ul style="list-style-type: none"> asystuje lekarzowi lub pielęgniarce przy badaniach diagnostycznych wykonuje czynności z zakresu pobierania krwi żyłnej i włosniczkowej do badań laboratoryjnych wykonuje czynności z zakresu pobierania materiału do badań laboratoryjnych z górnych dróg oddechowych w celu wykonania testu diagnostycznego wykonuje czynności z zakresu pobierania materiału do wykonania testów mikrobiologicznych i mykologicznych, z wyłączeniem wymazów z dróg rodnych
26) planuje czynności opiekuńcze z uwzględnieniem oceny stanu osoby chorej i niesamodzielnej	<ul style="list-style-type: none"> dobiera metody i techniki do wykonywania czynności opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności funkcjonalnej osoby chorej i niesamodzielnej dobiera materiały, środki i sprzęt do wykonywania czynności opiekuńczych sporządza plan czynności opiekuńczych
27) wykonuje czynności opiekuńcze wobec osoby chorej i niesamodzielnej	<ul style="list-style-type: none"> przestrzega zasad bezpieczeństwa i procedur podczas wykonywania czynności opiekuńczych pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego i utrzymaniu aktywności fizycznej posługuje się sprzętem wspomagającym, materiałami i środkami pomocniczymi do wykonywania czynności opiekuńczych pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu zaleconego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego przestrzega procedur postępowania ze sprzętem, materiałami i środkami pomocniczymi do wykonywania czynności opiekuńczych
28) udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w sytuacjach dla niej trudnych	<ul style="list-style-type: none"> udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian funkcjonalnych wywołanych poważnym urazem, zaawansowaną chorobą przewlekłą, chorobą terminalną lub zaawansowaną starością udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w podmiotach leczniczych lub jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej współdziała z pielęgniarkami w minimalizowaniu negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostyczno--terapeutycznym
29) współpracuje z zespołem terapeutycznym i opiekuńczym	<ul style="list-style-type: none"> dokumentuje wykonane czynności zawodowe realizowane we współpracy z członkami zespołu terapeutycznego, w tym z użyciem technik komputerowych
30) komunikuje się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną	<ul style="list-style-type: none"> tworzy warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się nawiązuje relacje z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną, zmniejsza ich niepokój i poczucie wyobcowania stosuje różne metody werbalnego i pozawerbalnego porozumiewania się pomaga w stosowaniu sprzętu i technologii komunikacyjnych i zachęca osobę chorą i niesamodzielną do utrzymywania relacji z rodziną i innymi osobami ważnymi dla jej funkcjonowania

	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje się empatią i asertywnością w procesie komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną
31) charakteryzuje efekty zastosowania ćwiczeń w systemie osiowo-symetrycznym w trzech płaszczyznach jednocześnie SOS 3D w profilaktyce i chorobach przewlekłych osób chorych i niesamodzielnym	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zaburzenia narządu ruchu i określa skutki zmian określa czucie ułożenia ciała w przestrzeni i pojęcie postawy habitualnej
32) opisuje indywidualne przyrządy dla osoby chorej i niesamodzielnej (drewniane kątowniki z pionami i poziomą do zastosowania i wyegzekwowania mikroruchów w trzech płaszczyznach jednocześnie)	<ul style="list-style-type: none"> dobiera przyrządy do ćwiczeń SOS 3D do indywidualnych wymiarów antropologicznych osoby chorej i niesamodzielnej
33) wprowadza ćwiczenia w systemie osiowo--symetrycznym w trzech płaszczyznach jednocześnie SOS 3D	<ul style="list-style-type: none"> indywidualizuje ułożenie ciała w systemie osiowo--symetrycznym w trzech płaszczyznach jednocześnie stosuje w praktyce nowy wzór prawidłowej postawy – prostopadłością prawidłowej postawy stosuje system osiowo-symetryczny w trzech płaszczyznach jednocześnie do wyegzekwowania prawidłowego chodu: równoległego układania kończyn dolnych podczas stania i podczas chodzenia oraz symetrycznego ich obciążania prowadzi edukację usprawniania ruchowego w czynnościach dnia codziennego pomaga w doborze przyrządów do ćwiczeń osiowo--symetrycznych wspomaga indywidualne wykonywanie ćwiczeń przez osobę chorą i niesamodzielną monitoruje postęp uzyskiwanych efektów, po zastosowaniu przyrządów do mikroruchów prowadzi edukację osoby chorej i niesamodzielnej oraz jej rodziny w zakresie autodiagnozy zaburzeń narządu ruchu udziela informacji zwrotnej w celu tworzenia nowych wzorców prawidłowego układania narządu ruchu podczas czynności dnia codziennego osoby chorej i niesamodzielnej stosuje indywidualne działania terapeutyczne i rehabilitacji ruchowej, uwzględniając aktualny stan wiedzy

Propozycje metod nauczania

Dominującą metodą powinna być metoda ćwiczeń. Słuchacz powinien pracować pod okiem instruktora lub opiekuna praktyk po wcześniejszym dokładnym instruktażu stanowiskowym oraz instruktażu dotyczącym zasad wykonywania określonych czynności opiekuna medycznego.

Obudowa dydaktyczna

Przybory, sprzęty znajdujące się w placówce ochrony zdrowia oraz materiały i środki niezbędne do wykonywania czynności higieniczno-pielęgnacyjno-opiekuńczych, dokumentacja medyczna, aparatura medyczna – aparat do mierzenia ciśnienia tętniczego krwi, termometry do pomiaru temperatury ciała, sprzęt znajdujący się w placówce ochrony zdrowia, materiały i środki, przybory, dokumentacja medyczna, indywidualna dokumentacja osób chorych i niesamodzielnym.

Warunki realizacji

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: podmioty lecznicze, jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: indywidualnie lub grupowo.

Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza

Kontrola i ocena osiągnięć pracy słuchaczy może być dokonywana przy pomocy obserwacji pracy słuchaczy podczas wykonywania ćwiczeń praktycznych. Podczas kontroli i oceny pracy słuchaczy

w formie ustnej należy oceniać umiejętności operowania zdobytą wiedzą, właściwe stosowanie pojęć zawodowych oraz poprawność wnioskowania. Podczas obserwacji pracy słuchaczy należy zwrócić uwagę na poprawność wykonywania ćwiczeń, przygotowanie stanowiska pracy, organizowanie pracy własnej w grupie planowanie działań, gospodarowanie materiałami oraz dbanie o sprzęt znajdujący się w placówce. Instruktor powinien obserwować pracę słuchaczy i korygować popełniane przez nich błędy. W ocenie końcowej należy uwzględnić poziom wykonania ćwiczenia oraz współpracę w zespole.